

Shrnutí panelové diskuse v Národní technické knihovně

U příležitosti pátého výročí Národní technické knihovny se ve čtvrtek 9. října 2014 v deset hodin dopoledne uskutečnila v Ballingově sále veřejná panelová diskuse na téma Budoucnost NTK: služba výzkumu a vzdělávání. Akce se zúčastnili vědečtí a akademičtí partneři NTK, studenti a další účastníci z řad akademické obce i zaměstnanců institucí v dejvickém kampusu. Panelová diskuse, kterou moderovala Nora Fridrichová z České televize, poukázala na nejasnosti budoucího vlastnictví a financování NTK a představila názory účastníků na budoucí roli knihovny jako akademické instituce a národního centra služeb výzkumu a vzdělávání.

Má MŠMT dvojí názor?

Po úvodní prezentaci ředitele NTK Martina Svobody, který ve stručnosti připomněl historii uplynulých pěti let knihovny v dejvickém kampusu a její záměry pro budoucnost, ale i obavy, se k situaci NTK vyjádřil zástupce zřizovatele knihovny - Jaromír Veber, náměstek ministra školství pro vysoké školství a výzkum. K informacím o převodu NTK do vlastnictví Českého vysokého učení technického zveřejněným v červnu prohlásil: „Nejsem si vědom toho, že by na úrovni ministerstva školství byly nějaké jasné obrysy, že by knihovna nepatřila pod ministerstvo školství.“ Rektor ČVUT Petr Konvalinka poté ve své řeči zmínil dvě vize, jednak že knihovna „by se měla integrovat s pražskými vysokými školami ... pražské vysoké školy by mohly vytvořit jakési konsorcium a spravovat knihovnu jako takovou,“ jednak by rád viděl „sloučení všech univerzit, které kdysi před rokem 1953 patřily pod ČVUT, kdy by se opět pod ČVUT zařadily Vysoká škola chemicko-technologická, Vysoká škola ekonomická, Česká zemědělská univerzita a samozřejmě i další instituce.“ K aktuální věci pak sdělil: „Po nástupu do funkce jsem byl osloven ministerstvem školství, ministrem Chládkem, náměstkem Ziklem a odborem investic, aby ČVUT přemýšlelo o tom, že převezme správu nad touto budovou. Na nabídku jsem reagoval tak, že bychom o to měli zájem. Ta nabídka má dlouhodobý i krátkodobý charakter.“ V reakci na tato slova náměstek Veber později upřesnil, že vizím pana rektora se nebrání, nicméně v horizontu dvou let vidí knihovnu zcela jistě ve strukturách ministerstva školství. Zároveň upozornil, že knihovna je „národní“, a proto nevidí jako vhodné její zařazení pod pražské vysoké školy, považuje za nutné vyvarovat se pragocentrismu a spíše podpořit její roli pro celou republiku. Podobný názor vyjádřil také rektor Vysoké školy chemicko-technologické v Praze Karel Melzoch.

Do NTK se rektorát ČVUT stěhovat nebude, ale ...

K obavám o možnost umístit do NTK rektorát ČVUT, který musí opustit historickou budovu v Zikově 4, rektor Konvalinka řekl: „Naštěstí stavíme Český institut informatiky, robotiky, kybernetiky jako revitalizaci technické menzy na ulici Jugoslávských partyzánů a rozhodli jsme se, že rektorát umístíme do této budovy. Nehrozí to, že by v Národní technické knihovně rektorát sídlil, ale velmi bychom kvitovali, kdybychom mohli rozšířit prostory naší ústřední knihovny v budově Národní technické knihovny.“

Vlastní versus integrovaná knihovna

Na toto překvapivé sdělení reagovali účastníci z publika, kteří apelovali na to, že výhodnější – zejména pro uživatele knihovny – by bylo Ústřední knihovnu ČVUT integrovat s NTK podobně, jako to před rokem učinila VŠCHT a jak se k tomu připravuje ÚOCHB. Tento směr vývoje rektor Konvalinka odmítl s tím, že „každá univerzita musí mít vlastní knihovnu. Je to součást jejího hodnocení.“ Akademičtí a vědečtí partneři z VŠCHT Praha, ČZU a Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR to tak nevnímají, shodli se na výhodách integrace fondů, systémů a lidí. „Já necítím obavu, že by VŠCHT přišla o knihovnu ... tím, že jsme tu vytvořili ChemTK. Naopak my jsme mnoho získali, my jsme získali přístup k moderním službám, které jsme nebyli schopni svépomocí zajistit,“ uvedl například Karel Melzoch.

Národní role NTK

Rektor VŠCHT Praha Karel Melzoch upozornil, že je důležité, aby si knihovna v budoucnosti zachovala nezávislost, a doporučil, pro případ vyjmutí NTK ze struktur MŠMT, vytvoření konsorcia analogického s CESNETem. Knihovnu by obhospodařovaly nejen pražské, ale všechny vysoké školy a ústavy Akademie věd ČR. „NTK chápu jako informační centrum, jako bod, který by měl být přístupový k informacím pro celou Českou republiku,“ řekl Karel Melzoch. Tuto myšlenku doplnil náměstek Jaromír Veber, který zmínil možnost podpořit vytvoření takového centra z připravovaného operačního programu. K názoru, že centrální nákup databází může jednotlivým univerzitám ušetřit značné prostředky a že právě NTK se může takovým centrem pro Českou republiku stát, se připojila Markéta Sedmíková, prorektorka ČZU, i Stanislava Hronová, členka předsednictva Grantové akademie ČR. Ta také zmínila důležitý vývoj moderních služeb v NTK, kdy oboroví knihovníci pomáhají jak studentům, tak vědeckým pracovníkům s vyhledáním a využíváním informačních zdrojů v potřebném kontextu. Ředitel ÚOCHB doplnil společenský aspekt integrace, kdy se lidé v knihovně setkávají a dochází k přirozené interakci. V podobném duchu hovořila i Stanislava Hronová, která navíc podtrhla roli prostorů pro společnou práci na transformaci informací na znalosti. Společensko-kulturní funkci knihovny v dejvickém kampusu vyzdvihla Marie Kousalíková, starostka Městské části Praha 6. Svůj vztah ke knihovně jako k otevřené budově popsal Roman Brychta, spoluautor projektu budovy. Zmínil i ocenění, kterých se budově dostalo na zahraničních fórech. Vyjádřil potěšení nad tím, že rektorát ČVUT, který by

výrazně negativně ovlivnil funkci budovy, v knihovně nebude. Knihovna by měla zůstat otevřená s co nejmenším počtem bariér.

Shrnutí na závěr

Martin Svoboda, ředitel Národní technické knihovny, v závěru uvedl: „Knihovna i nadále umožní samoobslužný provoz. Posílí služby na dálku. Oboroví specialisté nabídnou výzkumníkům i pedagogickým pracovníkům maximální podporu a servis.“ Za stejně důležité považuje národní funkce – nákup elektronických zdrojů, podporu bibliometrie, Národní úložiště šedé literatury a další. Knihovna je především služba a vidí jako svůj cíl podporovat vynikající výzkum a vzdělávání v dejvickém kampusu i v celé zemi.

Panelu se zúčastnili:

- Roman Brychta, spoluautor vítězného návrhu budovy knihovny, Projektíl architekti
- Zdeněk Hostomský, ředitel Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR
- Stanislava Hronová, členka předsednictva Grantové agentury ČR
- Petr Konvalinka, rektor Českého vysokého učení technického v Praze
- Marie Kousalíková, starostka Městské části Praha 6
- Karel Melzoch, rektor Vysoké školy chemicko-technologické v Praze
- Markéta Sedmíková, prorektorka České zemědělské univerzity v Praze
- Martin Svoboda, ředitel Národní technické knihovny
- Jaromír Veber, náměstek ministra MŠMT pro vědu a vysoké školství

O Národní technické knihovně

Národní technická knihovna (NTK) s 1,5 milionem knižních svazků je největší a nejstarší knihovna technické literatury v České republice a zároveň moderní instituce, která nabízí kvalitní služby a klíčové informační zdroje včetně více než 55 tisíc e-časopisů a 20 tisíc e-knih. Knihovna nabízí velkorysý prostor pro studium, týmovou práci, přístup k informačním zdrojům i relaxaci, který využívají hlavně vysokoškoláci, akademičtí pracovníci, vědci, ale i široká veřejnost.

Kontakt: Markéta Sejkotová, marketa.sejkotova@techlib.cz, tel.: 232 002 476, mobil: 777 886 724